

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: Q. C. H.
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2022, č. j. OAM-708/ZA-ZA10-HA13-2022,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu, byť žalobce trpí zdravotními obtížemi (po mozkové mrtvici má omezenou hybnost levé části těla) a bojí se věřitelů, kterým ve Vietnamu, odkud pochází, dluží peníze. Žalovaný však rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci správně. Krajský soud nyní vysvětlí proč.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal v létě roku 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů uvedl, že do Česka z Vietnamu poprvé přicestoval v listopadu 2008. Vrátil se domů někdy v září 2014. V lednu 2015 opět přicestoval do Česka. V červnu 2018 pak odletěl do Vietnamu, ale o tři měsíce poté odletěl zpět do Česka. Zmínil také, že v červenci 2021 měl mozkovou mrtvici. Od té doby má problémy s hybností levé pŕlky tĕla. Důvodem podání žádosti byl jeho zdravotní stav zapříčinĕný mozkovou mrtvicí. Ve Vietnamu nemá žádné zdravotní pojištění. Druhým důvodem je nesplacený finanční dluh ve Vietnamu. Nemá jej z čĕho zaplatit.
3. Při pohovoru žalobce ke své mozkové mrtvici dodal, že se léčil na neurologickĕm oddĕlení nemocnice v Klatovech. Hospitalizovali ho tam na přelomu července a srpna 2021. Po propuštění už u žádnĕho lékaře nebyl. Žádnĕ další léčení jeho mozkové mrtvice neprobíhá. Nemá totiž v Česku platné zdravotní pojištění. Má tu jen smluvní pojištění od pojišťovny Slavia s názvem „Komplexní zdravotní pojištění cizinců“. Toto pojištění mu platilo jen do 29. 1. 2022. Zaplatil ho jednorázovĕ, stálo asi 24.000 Kč a vztahuje se na neodkladnou zdravotní péči. Z toho důvodu nemá registraci u žádnĕho praktickĕho lékaře a nikde se neléčí. Jeho zdravotní stav po propuštění z nemocnice je stále stejný. Ani se nezhoršuje, ani se nezlepšuje. Při oblékání potřebuje pomoc jiné osoby, ale co se týče ostatních věcí, v jejich případě se o sebe dokáže postarat. Od mozkové mrtvice je nezamĕstnaný. Peníze na obživu dostal jako pomoc od kamarádů.
4. Ke svĕmu dluhu uvedl, že původně dosahoval výše 300.000 Kč, ale kvůli úrokům narostl na 600.000 Kč. Pŕlku sice splatil, ale stále dluží 300.000 Kč. Pŕjčil si je v roce 2007 od tří osob, aby měl na vyřízení víza a cestu do Česka. Vĕřitelĕ někdy v roce 2021 navštívili jeho matku a řekli jí, že pokud dluh nezaplatí, tak jí seberou dŕm. Přes známĕ jeho matce vzkazovali, aby žalobce svŕj dluh zaplatil. Na policii nebo jiný ŕřad ve Vietnamu se kvůli tomu neobrátil. Chce tuto osobní záležitost vyřídít sám a dluh splatit. Dodal ovšem, že není zdravý a nemohl by ve Vietnamu pracovat a ŕživit se. Navíc tam nemá platné zdravotní pojištění, nemĕl by ho nyní z čĕho platit. Má pak obavu, že na něj budou vyvíjet tlak jeho vĕřitelĕ. Žalovanĕmu žalobce předložil propouštĕcí zprávu z klatovské nemocnice.
5. Žalovaný si za ŕčelem posouzení žádosti žalobce shromáždil tyto informace o zemi původu: *Přehled ŕřadŕj o zemi za rok 2020 (Vietnam)* od Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) z roku 2021, Informaci OAMP ze dne 14. 6. 2022 *Vietnam. Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybranĕ otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* a Informaci MZV ČR *Legální pŕjčky. Nezákonné pŕjčování penĕz* ze dne 23. 2. 2022. Žalobce se s nimi nechtĕl seznámit a nenavrhl doplnĕní dalších podkladů. Jen dodal, že jeho zdravotní stav není dobrý. Pokud by se musel vrátit do Vietnamu, nemĕl by peníze na zaplacení zdravotní péče, která se tam musí platit. Zároveň tam má velkŕ dluh od svŕch známých. V současné době také nemá, z čĕho by ho zaplatil.
6. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 8. 2022, č. j. OAM-708/ZA-ZA10-HA13-2022, neudĕlil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany („rozhodnutí žalovanĕho“). Původcem pronásledování mŕže být i soukromá osoba, ale pouze za předpokladu, že vĕřejná moc prokazatelnĕ nedokáže nebo nechce zajistit ochranu proti takovĕmu pronásledování. Pokud by žalobce skutečně pocitoval ohrožení, mŕže se na příslušné státní orgány obrátit.

Z podkladů plyne, že se občan Vietnamu postižený lichvou může obrátit na policii nebo prokuraturu s trestním oznámením. Je v takovém případě obětí a sám nebude čelit trestnímu stíhání. Mezinárodní ochranu přitom lze poskytnout teprve v případě, že by mu ochranu odepřela země jeho původu. Žalobce by tedy musel využít všech zákonných prostředků, které právní řád Vietnamu k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Na žádný orgán se ovšem neobrátil. Neprokázalo se tedy, že by mu příslušné orgány neposkytnuly pomoci, pokud by se ně obrátil. Obavy žalobce z věřitelů proto žalovaný označil za spekulativní a účelově použité.

7. Čistě ekonomické důvody pak nečiní ze žadatele o mezinárodní ochranu uprchlíka ve smyslu relevantních právních předpisů. Pokud by u žalobce po jeho návratu do vlasti vyvstala potřeba pomoci se zajištěním zaměstnání nebo bydlení, může v tomto směru využít služeb poskytovaných státním i soukromým sektorem.
8. K možnosti udělit žalobci humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobce je dospělý a plně právně způsobilý. Při léčbě následků cévní mozkové příhody je důležitý zejména aktivní přístup pacienta. Žalobce se však s ničím a nikde neléčí a neužívá žádné léky. Z propouštěcí zprávy klatovské nemocnice vyplývá, že následkem prodělání cévní mozkové příhody utrpěl těžkou levostrannou hemiparézu (částečné ochrnutí) s převahou na levé horní končetině. Podle zprávy je čilý, orientovaný a samostatně mobilní i bez opory, s doporučením terapie hybnosti a zavedené medikace. Jeho stav je po propuštění z nemocnice stále stejný. Onemocnění v současné době tedy bezprostředně neohrožuje jeho život.
9. Ze zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) plyne, že pokud jde o zdravotní péči pro navrátilce, dobrovolné zdravotní pojištění by se mělo uzavírat pro celou rodinu, s výjimkou těch členů rodiny, kteří již jsou ke státnímu pojištění přihlášení u jejich firem, úřadů či škol. Žalobce má ve Vietnamu dostatečné rodinné zázemí, neboť tam kromě jeho matky žijí ještě dva bratři a sestra. Jeho rodina by mu tak v začátcích zcela jistě mohla pomoci. Zdravotní péče ve Vietnamu existuje a není tady žádný důvod, aby byl případ žalobce zvláštního zřetele hodným. Žadatelovy zdravotní potíže, ačkoli je žalovaný v žádném případě nesnižuje, nespádají do zdravotních potíží bezprostředně život ohrožujících, které by, v případě nemožnosti léčby v domovském státě, byly důvodem k udělení humanitárního azylu.
10. Žalovaný neshledal ani důvod, proč žalobci udělit doplňkovou ochranu. Nejsou tu skutečnosti, pro které by mu mohl v případě návratu do Vietnamu hrozit trest smrti. Státní orgány o žalobce při jeho opakovaných návratech nejevily žádný zájem. Po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z Vietnamu a shromážděných informačních pramenů žalovaný nedospěl k závěru, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy coby předpokladu pro udělení doplňkové ochrany. Neprobíhá tam ozbrojený konflikt. Případné vycestování by nepředstavovalo ani rozpor s mezinárodními závazky Česka.

III. Žaloba

11. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu ze dvou důvodů. Prvním je ekonomická situace ve Vietnamu. Zadlužil se tam a jeho věřitelé mu i jeho rodině nyní vyhrožují. Má proto odůvodněný strach o svoji bezpečnost, pokud by se tam musel vrátit.
12. Druhým důvodem je zdravotní stav. V roce 2021 prodělal mozkovou příhodu. Má po ní částečně omezenou hybnost v levé polovině těla. Ve Vietnamu nemá zdravotní pojištění, proto se bojí, že by tam neměl přístup ke zdravotní péči v případě zhoršení stavu. Dlouhý let do vlasti by také měl negativní dopad na jeho zdraví. Žil navíc ve středním Vietnamu, kde v létě bývá teplota vyšší než 40° C. To by též zhoršilo jeho stav.
13. Žalovaný navíc neposoudil dostatečně situaci žalobce, protože měl přistoupit k udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Případně měl použít své správní uvážení či diskreční pravomoc a nějakou formu mezinárodní ochrany žalobci udělit.

IV. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný uvádí, že hlavním důvodem žádosti žalobce je jeho snaha o legalizaci pobytu. Za tímto účelem se však bude muset podrobit režimu zákona o pobytu cizinců. Státní orgány ve Vietnamu nejevily o žalobce jakýkoliv zájem. Jeho uváděné potíže nejsou azylově-relevantní. Pokud jde o doplňkovou ochranu a humanitární azyl, žalovaný odkázal na své rozhodnutí, které má 10 listů textu, a ve kterém jejich neudělení odůvodnil. Žalobce se ani neseznámil s podklady pro vydání rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba v zákonné lhůtě. Krajský soud ve věci rozhodl bez jednání. Žalovaný s tím souhlasil. Žalobce na výzvu, zda požaduje, aby soud projednal věc při jednání, ve stanovené lhůtě nezareagoval.
16. Žaloba *není důvodná*.
17. Žalobce reálně vznáší dvě skupiny námitek. První se týká jeho obav z věřitelů ve Vietnamu. A druhá se týká jeho zdravotního stavu. Krajský soud je v tomto pořadí vypořádá.
18. Pokud jde o obavy z věřitelů, žalovaný správně dovodil, že hrozba pronásledování či vážné újmy ze strany soukromých osob může být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, *pouze pokud* by se v azylovém řízení zjistilo, že *státní orgány v zemi původu nejsou schopny nebo ochotny stěžovateli zajistit ochranu* (§ 2 odst. 6 zákona o azylu). Žalovaný se v rozhodnutí možností ochrany v zemi původu dostatečně zabýval (viz bod 6 výše). A správně upozornil, že se žalobce na státní orgány v zemi původu vůbec neobrátil. Ani nevysvětlil, proč by ochrana státních orgánů v zemi původu nebyla možná. V řízení se nezjistilo, že by mu státní orgány v zemi původu obecně nebyly schopny či ochotny zajistit ochranu před pronásledováním od věřitelů (soukromých osob). Žalovaný proto tuto otázku posoudil naprosto správně (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2003, č. j. 6 Azs 154/2022-34, bod 11 a tam citované rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 22/2004-48, ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 160/2004-41, nebo ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57).
19. Pokud jde o zdravotní stav žalobce, ten by mohl *jen výjimečně* být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany [hlavně doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d)

zákona o azylu či případně humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona], pokud by její neudělení vedlo k porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Do této kategorie spadají případy vážně nemocných osob, „u nichž se lze ze závažných důvodů domnívat, že v přijímající zemi by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní představoval skutečné riziko, že se zdravotní stav nemocné osoby vážně, rychle a nevratně zhorší, a to by vedlo k intenzivnímu utrpení této osoby nebo k výraznému snížení předpokládané délky jejího života.“ (rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 12. 2016, *Paposhvili proti Belgii*, č. 41738/10, § 183, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 Azs 70/2020-103, č. 4326/2022 Sb. NSS, body 47-51, resp. ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Azs 42/2022-32, body 18 násl. a další tam citovaná judikatura).

20. Žadatel o mezinárodní ochranu musí současně poskytnout informace o svém zdravotním stavu v takové kvalitě, aby z nich bylo možné učinit závěr o tom, v jak závažném stavu se nachází a jaké riziko by pro něj představovala samotná cesta do země původu i následné setrvání v ní, resp. aby předložil „relevantní doklady“, které potvrzují informaci o vážném zdravotním stavu a hrozbě jeho značného a nevratného zhoršení v případě návratu do země původu (viz výše citovaný rozsudek 10 Azs 42/2022, body 20 násl.).
21. Krajský soud stejně jako žalovaný určitě nechce zlehčovat žalobcovy zdravotní potíže. Prodělaná mozková mrtvice s následky v podobě snížení hybnosti v levé polovině těla jsou nepochybně závažné. Bohužel však nejde o zdravotní obtíže, které by mohly dosahovat vysokého prahu závažnosti ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Jeho stav se od propouštění z nemocnice v létě roku 2021 nezhoršuje a je stabilizovaný. Žalobce pak nevyvrací, že by mu v případě nezbytnosti lékařské péče mohla pomoci jeho rodina. Aktuální absence zdravotního pojištění v zemi původu neznámá, že by mu po návratu hrozil nedostatek vhodné péče či přístupu k ní, a že by to vedlo k vážnému, rychlému a nezvratnému zhoršení jeho zdravotního stavu, představujícímu intenzivní utrpení nebo výrazné snížení délky života ve smyslu výše citované judikatury. Spouštěčem těchto judikaturou předvídaných následků by nebylo ani klima v místě jeho původu. Žalobce to ostatně ani v intenzitě odpovídající citované judikatuře netvrdí.
22. Pokud jde o posouzení týkající se humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, v souladu s tímto ustanovením platí, že pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, lze v *případě hodném zvláštního zřetele* udělit azyl z humanitárního důvodu. Žalovaný nejdříve musí interpretovat neurčitý právní pojem *případu hodného zvláštního zřetele* a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Pokud dojde k závěru o naplnění tohoto pojmu, provede správní uvážení, jak mu ukládá zákon, při němž vybere jednu ze dvou alternativ rozhodnutí – udělení či neudělení humanitárního azylu. Naopak, jestliže se o *případ hodný zvláštního zřetele* v konkrétní věci nejedná, není tu prostor pro jakoukoliv úvahu správního orgánu a azyl z humanitárního důvodu nelze udělit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, body 26-29).
23. Žalovaný ve svém rozhodnutí vyložil, proč nepovažuje případ žalobce za zvláštního zřetele hodný (viz body 8-9). Ve své podstatě jde o to, že zdravotní stav žalobce nepovažuje za natolik závažný, a že by se mu ve Vietnamu mohlo dostat pomoci, pokud by to byla třeba. Jak již plyne z výše uvedeného, krajský soud tento pohled sdílí. O případ hodný zvláštního

zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu tu nejde. Proto tu vůbec nevznikl prostor pro případné zvažování, zda tuto formu azylu žalobci udělit.

24. Co se týče ekonomické situace ve Vietnamu – a jestliže již žalobce myslel jako samostatnou obecnou námitku –, v žalobě tento bod nijak nerozvádí. Ve stejné míře obecnosti lze proto odkázat na rozhodnutí žalovaného, že ekonomická situace v zemi původu není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz bod 7 výše).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

25. Krajský soud pro nedůvodnost žalobu zamítl. Neúspěšnému žalobci nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšný žalovaný žádné nevyčísil a ani ze spisu neplyne, že by mu nějaké nad rámec jeho běžné administrativní činnosti vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno, 15. února 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce